

POSUDOK OPONENTA HABILITAČNEJ PRÁCE

Habilitant: Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD.

Téma habilitačnej práce: Niektoré teoretické aspekty rímskej kúpno-predajnej zmluvy.

Oponent: doc. JCDr. PaedDr. Róbert Brtko, CSc.

Predmetná habilitačná práca (ktorá vyšla knižne tohto roku vo vydavateľstve Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici BELIANUM v roku 2017) má celkom 209 strán, z ktorých jadro práce má 174 strán, úvod je napísaný v rozsahu 6 strán a záver práce je koncipovaný v rozsahu 6 strán. Zvyšná časť práce je venovaná technickému aparátu a zoznamu použitých prameňov a použitej literatúry. Ako to možno vidieť z obsahu (str. 3), jadro práce je členené do 10 hlavných kapitol: *I. pôvod kúpnej zmluvy v rímskom práve* (str. 11 - 32); *II. pojem kúpnej zmluvy* (str. 33 -36); *III. vznik kúpno-predajnej zmluvy* (str. 37 - 40); *IV. systematika kúpnej zmluvy* (str. 41 - 57); *V. objekt kúpno-predajnej zmluvy* (str. 58 - 82); *VI. Kúpna cena* (str. 83 - 95); *VII. Práva a povinnosti zmluvných strán pri kúpnej zmluve* (str. 95 - 127); *VIII. Zodpovednosť za vady* (str. 128 - 147); *IX. Prechod rizika* (str. 148 - 157); *X. Nadobudnutie vlastníctva pri kúpnej zmluve* (158 - 185). Svoje dielo doplnil habilitant 319 poznámkami pod čiarou, prostredníctvom ktorých podopieral svoje argumenty prameňmi a použitou literatúrou.

V úvode habilitant logicky konštatuje, že cieľom práce nie je „*komplexne zmapovať všetky aspekty rímskej kúpnej zmluvy*“, čo odôvodňuje veľkým rozsahom skúmanej matérie. Pokiaľ ide o metódu práce, autor hovorí, že postupoval „*čiastočne kombináciou metódy exegézy, ale najmä teoretickou abstrakciou jednotlivých inštitútov*“, čo sú štandardne používané vedecké metódy v právnej vede.

Zo zoznamu použitej literatúry (str. 205 - 209) vyplýva, že habilitant v práci čerpal z 57 diel slovenských, českých, ale najmä nemeckých autorov, ako aj iných zahraničných autorov. Autora je teda potrebné pochváliť, že v práci čerpal zo zahraničnej vedeckej literatúry, ktorá mierne prevažuje nad česko-slovenskými zdrojmi. Obohatením práce by však bolo, keby autor práce prezentoval aj názory uznávaných právnych romanistov nachádzajúce sa v článkoch vedeckých romanistických časopisov (ako napr. *Studia et Documenta Historiae Iuris* alebo *Zeitschrift der Savigny Stiftung für Rechtsgeschichte, Romanistische Abteilung* a iné), ktorých je na tému rôznych aspektov kúpnej zmluvy nemalé množstvo a ktoré detailnejšie a nezriedka i hlbšie analyzujú uvedenú problematiku. Preto si dovoľíme autora

nabádať k tomu, aby v budúcnosti využil práve „sekundárnu literatúru“ vo väčšom rozsahu, lebo máme pocit, že sa k nej stavia do istej miery odmietavo (porovnaj str. 7).

Téma habilitačnej práce je vo svojej podstate stále aktuálna, pretože záväzkové právo sa stále považuje za jednu z najdokonalejších súčastí rímskeho práva, ktorá môže stále veľa ponúknuť aj modernému súkromnému právu. Téma práce je však (podľa nášho názoru) pomerne široká a bolo by vhodné ju viac materiálne zúžiť a konkretizovať. Habilitant si tento problém v úvode (str. 10) uvedomuje a usiluje sa ho vysvetliť tým, že nemožno postihnúť celú tému kúpnej zmluvy v rímskom práve v jednom diele. Kúpna zmluva je nepochybne širokou témou, ktorá tvorí nepochybne rozsiahlu materiú. Autorovo nadšenie je chválitebné, ale dá sa polemizovať s tým, či vo vedeckej práci je lepšie preferovať „pandektný“ (teda všezahrňujúci súhrn poznatkov o kúpnej zmluve), alebo sa radšej venovať jasnejšie vymedzenému problému.

V práci sa miestami vyskytujú niektoré preklepy napr. v latinských výrazoch a právnych pravidlách napr. „*possessionem*“ (str. 123), „*de officis*“ (str. 129), „*conmixtio*“ (str.160), alebo výraz „*nemo plus iuris in alium...*“ (str. 176). Tiež nás zaujala nejednotnosť terminológie v samotných názvoch kapitol a podkapitol. Autor sa niekde zmieňuje o kúpnej zmluve a inde o kúpno-predajnej zmluve, čo môže evokovať, že existovali dva osobitné inštitúty kúpnej zmluvy. Napriek tomu habilitačná práca poukazuje na to, že v zložitej problematike rímskeho obligačného práva je habilitant veľmi dobre zorientovaný.

Protokol o kontrole originality vykázal zhodu 39,95%. Ide o výsledok, ktorý možno zhodnotiť tým spôsobom, že kontrola originality vykázala pomerne vysokú zhodu. Avšak väčšia jej časť vychádza zo zhody s dizertačnou prácou habilitanta (25,09%), čo však môže poukazovať aj na to, že Michal Turošík sa problematike kúpnej zmluve už dlhodobejšie venuje, rozvíja svoj výskum postupne a pri ďalšom výskume stavia na vytvorených základoch. Máme za to, niektoré poznatky, ktoré prevzal zo svojej dizertačnej práce, použil za účelom komplexnejšieho predstavenia skúmanej problematiky.

V diskusii navrhujem položiť pánu doktorovi otázku týkajúcu sa zavedenia spravodlivej kúpnej ceny (lat. *iustum pretium* alebo *iusta aestimatio*). V publikácii správne konštatuje, že klasické rímske právo koncept spravodlivej ceny nepoznalo. Podľa slov právnika Paula klasické rímske právo považovalo za prirodzené (*naturaliter*), ak sa predávajúci usiloval za menej hodnotnú vec dostať vyššiu cenu alebo ak sa kupujúci usiloval kúpiť hodnotnejšiu vec za čo najnižšiu cenu. Koncepcia spravodlivej kúpnej ceny (*iustum pretium*) a vôbec terminológia „*iustum pretium*“ a „*iusta aestimatio*“ bola do právnych textov zavedená prostredníctvom interpolácii až v poklasickom a justiniánskom období. Autor

zastáva názor, že to bolo zásluhou stoickej filozofie (str. 92). Niektorí právni romanisti však tvrdia, že na zavedenie konceptu spravodlivej ceny do právnej praxe mal prioritne vplyv iný smer. Môže habilitant tieto názorové rozdiely ozrejmiť?

Habilitačná práca je spracovaná na úrovni, ktorá dosťahuje kvalite podobných kvalifikačných prác. Všetky pripomienky a návrhy majú len odporúčací charakter, pričom nechcú uberať vedeckému charakteru predloženého diela. Sú skôr v rovine nášho názoru a odporúčaní pre budúcu prácu a kvalitné skúmanie rímskoprávných inštitútov. Habilitantova publikačná činnosť nielenže spĺňa kritériá ustanovené fakultou, ale ich aj v mnohom prevyšuje. Habilitant Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD. je známy odbornej romanistickej obci ako zanieteny a pracovitý odborník v odbore rímske právo. Preto mu úspešnej obhajobe navrhujem udeliť titul docent v odbore 3. 4. 2. Teória a dejiny štátu a práva.

V Bratislave, 17. októbra 2017

doc. JCDr. PaedDr. Róbert Brtko, CSc.